

Posudok na habilitačnú prácu

Téma: Prevencia a možnosti ovplyvnenia vertebrogénnych porúch používaním mobilných elektronických zariadení

Autor: MUDr. Ján Mašán, PhD

Odbor habilitačného konania a inauguračného konania : Verejné zdravotníctvo

Oponent: doc. MUDr. Adriana Kršáková, PhD

Trnavská univerzita, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce

V súčasnej dobe používanie osobných elektronických médií je skoro na dennej báze a to nielen u adolescentov a dospelých populácií, ale už od ranného veku. Prevalencia a záťaž vyplývajúca z ochorení pohybového systému je mimoriadne vysoká a na popredných miestach celosvetovom rebríčku. Výskumom sa potvrdilo, že nesprávne držanie tela, nedostatok pohybu a zmenená svalová aktivita sú spojené s používaním mobilných zariadení, ale zároveň ich vieme využiť v prevencii a preto je zvolená téma práce veľmi aktuálna a o danej problematike budeme ešte viac počuť.

Autor v úvode práce popisuje súčasnú problematiku, následne popisuje funkčné poruchy pohybového aparátu ako je svalová dysbalancia a dysbalančné syndrómy.

Hlavným cieľom výskumu bolo zistiť vznik vertebrogénnych ťažkostí a vplyv dĺžky času pri používaní mobilných elektronických zariadení a vplyv pohybových preventívnych opatrení na dysbalancie a bolesti v oblasti chrbtice.

Cieľ 1 výskumnej časti: Zistiť vplyv dĺžky času používaním mobilných elektronických zariadení na vznik vertebrogénnych dysbalančných syndrómov v oblasti krčnej chrbtice. Autor zistil, že rizikových je viac ako 5 hodín strávených používaním mobilných zariadení.

Druhým cieľom výskumu bolo zistenie vplyvu hypokinézy na vertebrogénne ťažkosti v dliekovej, kde zistili, že frekvencia výskytu bolestí súvisí so sedavým spôsobom života.

Tretím cieľom výskumnej časti bolo zistiť vplyv kompenzačných pohybových aktivít a opatrení na prevenciu vertebrogénnych ochorení. U súčasnej populácie, ktorá už má ťažkosti v niektorej časti chrbtice, existuje veľmi silná nepriama lineárna závislosť, medzi mierou preventívnych aktivít a častotou výskytu ich bolestí chrbtice. Výskumom sa potvrdilo, že na častotu výskytu bolestí v rôznych častiach chrbtice priaznivo pôsobia predovšetkým kompenzačné pohybové aktivity alebo preventívne opatrenia. Z výskumu vyplýva, že je veľmi nízka informovanosť o pohybových opatreniach v rámci prevencie vertebrogénnych ťažkostí a väčšina respondentov sa cvičeniu a pohybovým aktivitám nevenuje.

V práci bola použitá matematicko-štatistická analýza, ktorá bola spracovaná prostredníctvom programu SPSS 16 a Microsoft Excel 2010, kde bola použitá štatistická metóda – kontingenčné tabuľky. Významnosť rozdielov pri porovnávaní výsledkov v odpovediach respondentov bola zisťovaná prostredníctvom rôznych štatistických metód, ako

Pearsonov Chí kvadrát. Sila vzťahov bola testovaná použitím korelačného koeficientu. Na testovaní kauzálneho vzťahu bola použitá lineárna regresná analýza. Výber štatistických metód bol správny.

Zber údajov bol realizovaný v Rehabilitačnom centre v Piešťanoch od februára 2018 do septembra 2021. Do výskumu bolo zaradených 146 pacientov pracujúcich s informačnými a komunikačnými technológiami v rámci štúdia alebo pracovného zaradenia. Z toho 81 žien (55,4%) a 65 mužov (44,8%). V celom súbore bolo najväčšie zastúpenie respondentov vo veku 15 – 25 rokov, a to 67 (45,9%). V metóde výskumu zvolili dotazníkovú metódu.

Predložená práca je napísaná na 146 stranách, obsahuje 8 obrázkov, 6 tabuliek, 6 príloh a 25 grafov.

V práci sa nachádza niekoľko preklepov a gramatických chýb, v práci sú uvedené fakty, pri ktorých nie je označené použitie literárnych zdrojov.

V stati odporúčení pre prax sa autor venuje všetkým vekovým kategóriám v prevencii vertebrogenného analgického syndrómu a navrhuje ich riešenia, taktiež sa venuje problematike pracovného lekárstva vo vzťahu k bolestiam chrbta. Niektoré fakty v tejto stati mali byť použité skôr v diskusii. Autor nezabudol spomenúť využitie umelej inteligencie a možnosti telemedicíny. Taktiež sa zaoberá primárnou sekundárnou i terciárnou prevenciou vertebrogenných ochorení.

V práci bolo použitých 128 literárnych zdrojov prevažne zo svetového písomníctva.

Otázky:

1/ Aká je Vaša predstava o konkrétnom zavedení navrhnutých opatrení do praxe?

Habilitačná práca kandidáta p. MUDr. Jána Mašána, PhD je odrazom autorovej osobnej zanietenosti v danej oblasti. Práca je originálna a spoločenský význam práce je veľmi veľký, nielen preto, že je svojim spôsobom prvá práca k danej problematike, ale je využiteľná pre prax.

Autor významnou mierou prispel aj k výchove na pregraduálnom aj postgraduálnom stupni vzdelávania študentov fyzioterapie i verejných zdravotníkov a klinických pracovníkov v oblasti chronických neprenosných chorôb.

Záverom si dovoľujem konštatovať, že predložená práca pána MUDr. Jána Mašána, PhD spĺňa podmienky habilitačného konania, odporúčam prácu prijať a udeliť mu vedecko-pedagogický titul docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania verejného zdravotníctva.

doc. MUDr. Adriana Kršáková, PhD
oponentka

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce, Trnavská univerzita v Trnave
V Trnave, 2.9.2022